Det sjätte internationella nattsländesymposiet, Lodz–Zakopane, Polen 11–16 september 1989

Lodz

I den polska industristaden Lodz möttes vi igen, vi som är intresserade av nattsländor. Det var i Lyon 1986 det fastställdes att "the 6th International Symposium on Trichoptera" skulle hållas i Lodz och Zakopane i Polen för att underlätta deltagande för forskare från öststaterna. Ett tjugotal trichopterologer från Polen, Östtyskland, Sovjetunionen, Ungern, Bulgarien, Rumänien och Tjeckoslovakien gjorde att aldrig hade så många länder varit representerade. Med sina 77 deltagare från 26 länder hade dock årets symposium lockat något färre än det föregående. De flesta västeuropeiska länderna var med. Som vanligt svarade USA och Canada för det största antalet deltagare. De längsta resorna hade forskare från Japan och Australien gjort. Tråkigt nog hade flera återbud lämnats i sista stund, från Kina, Nya Zeeland, Sydafrika, Peru, Irak, Israel och Jugoslavien. Tolv forskare har varit med på samtliga symposier!

På måndagsmorgonen skjutsades vi till Institutet för Fysik där föredrag hölls under tre dagar. Symposiets värd Dr Cezary Tomaszewski förklarade symposiet öppnat. Universitetets rektor höll ett välkomsttal och önskade oss alla en trevlig och givande vecka i Lodz och Zakopane.

Föredrag och posters

Efter öppningsceremonin försvann de 35 medföljande familjemedlemmarna på sightseeingtur i Lodz omgivningar, bl a besökte de en visentpark och såg på Fredrik Chopins födelsehus i Zelazowa Wola. Nattsländefolket hörde på föredrag, såg och diskuterade posters från morgon till kväll. De 51 föredragen och 25 posters var av varierande slag. Flera hade provinsiell karaktär och kunde med fördel ha redovisats mer lokalt. De nordiska bidragen höll dock god standard. Tre av dessa handlade

Fig. 1. Nattsländeforskare från Öst och Väst grubblar över invecklade taxonomiska spörsmål.

Trichopterologists from East and West brooding over intricate taxonomical problems.

Fig. 2. Dr H. Malicky, Österrike och Dr O. Flint, USA planerar nya strategier för nattsländefångsten.

Dr H. Malicky, Austria and Dr O. Flint, USA planning new strategies to capture the little beasts.

om konkurrens mellan filtrerande nattsländelarver. Pauli Bagge, Finland, redovisade förekomsten av flera olika arter från sjön Konnevesis utlopp, medan Göran Englund och Christian Otto, båda Umeå, diskuterade konkurrens mellan larver av samma art, *Hydropsyche siltalai* resp *Plectrocnemia conspersa*. Erik Petersson, Uppsala, beskrev i sin poster olika parningsstrategier som honor inom olika familjer tillämpar. Flera parningar kan göras innan äggen läggs eller också sker upprepade parningar mellan äggläggningarna. Timo Muotka, Finland undrade om inte larver av skilda stadier (instars) agerar som skilda arter. Även han utgick från studier av filtrerande arter. Kalevi Kusela, också han från Finland, redovisade utbredning av den sällsynta dagflygande phryganeiden *Semblis phalaenoides*. Han undrade, helt berättigat, om arten verkligen skulle betraktas som hotad bara för att den var sällsynt. Gisli M. Gislason, Island, beskrev livscykeln för Islands samtliga nattsländor, tio limnephilider och phryganeiden *Agrypnia picta*.

N. H. Anderson, USA, berättade att han odlat en limnephilid, *Clistoronia magnifica*, under hela

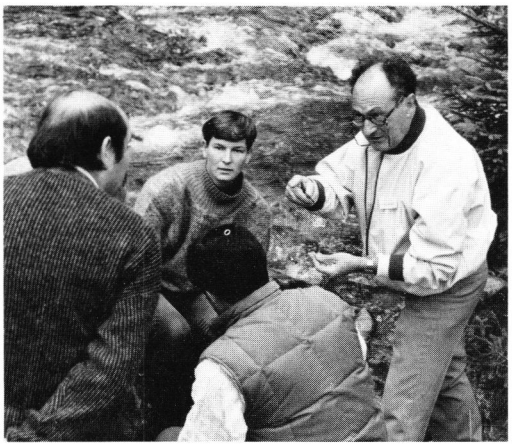

Fig. 3. Dr L. Botosaneanu, Nederländerna, som vanligt djupt inbegripen i diskussion med yngre kolleger.

Dr L. Botosaneanu, The Netherlands, involved, as usual, in intense discussions with younger colleagues.

30 generationer i 14 år innan stammen slutligen dog ut på grund av inavel. Vladimir Ivanov, Sovjetunionen, visade en film om vingrörelser hos olika arter och beskrev i sin poster hur utvecklingen kan ha gått till. Västtysken Georg Beckers poster handlade om äggläggning hos *Agapetus fuscipes*. Äggen läggs på stenar under vattnet. Honorna simmar därefter till bottnen och hämtar en liten sten, s k "cap stone", som placeras ovanpå äggsamlingen. Storleken på stenarna har ett positivt samband med antalet lagda ägg, vilket skulle tyda på att honorna väljer bland passande "cap stones". Glenn Wiggins, Canada, föreslog utifrån sina undersökningar av puppkamrarnas konstruktion en ny klassifikation av Trichoptera. De primitiva familjerna bör räknas till den nya underordningen Spicipalpia, som alltså skall vara jämställd med Annulipalpia och Integripalpia.

Krakow

På torsdagsmorgonen bröt vi upp från Lodz, som vi nu fått lära oss skulle uttalas "woudz". Under bussresan till Zakopane gjordes några timmars uppehåll i Krakow för lunch och sightseeing i de äldsta delarna av staden. Vi blev guidade i det medeltida Wawelslottet där Polens kungar är begravda, bl a de tre Vasakungarna av vilka Sigismund III är mest bekant för oss svenskar. Vi besökte också det Jagelloniska universitetet, Krakows universitet från 1364, där bland andra

Nicolaus Copernicus har studerat. Många gamla byggnadsverk och statyer var hårt angripna av luftföroreningar, som framför allt kommer från Nova Huta, det stora stålverket några km från den medeltida staden.

Zakopane

Först fram emot kvällen kom vi fram till Hotel Kasprowy i Zakopane. Luften, och miljön i stort, kändes betydligt renare och friskare än den i Lodz. Zakopane är ju också ett rekreationscenter för såväl sommar- som vintersäsong. Kasprowy är ett sju våningar högt lyxhotell, avsett för turister från hela världen.

Under fredag förmiddag hann vi med sex föredrag, vilka hölls i en konferenslokal på hotellet (Fig. 1). Alla sex behandlade taxonomi av mycket hög klass vilket var väntat då kända namn, såsom H. Malicky, Österrike, G. P. Moretti, Italien, L. Botosaneanu, Nederländerna, J. Weaver och O. Flint, båda USA, stod för underhållningen. Professor Moretti som alltid uppmärksammas har nu uppnått den aktningsvärda åldern 79 år!

På eftermiddagen åkte vi på symposiets enda exkursion till Chocholowska-dalen som ligger på ca 1000 m höjd. Längs den för nattsländefolket obligatoriska ån kom håvarna fram (Fig. 2). Det var framför allt höstflygande limnephilider som påträffades. Så var t ex *Allogamus auricollis* allmänt förekommande. Många forskare har sitt största intresse för larvstadierna och de kastade sig nu ned i vattnet för att se vad som kunde finnas på bottnen och under stenarna. Flera av de yngre deltagarna fick goda råd av de mera namnkunniga (Fig. 3). Efter flera timmars intensivt samlande tändes en brasa. Korv, öl och pepsi cola fanns plötsligt på plats. Korvgrillning med diskussioner kring frågor man missat att ta upp efter föredragen utvidgade utflykten till ett möte där kontakter knöts för fortsatt samarbete över nationsgränser.

Under lördag den 16 september, den sista dagen, hann vi med fyra föredrag före kl 10. Ett av de mer intressanta var Irina Sukatschevas, Moskvas Akademi. Hon behandlade Trichopteras evolutionära utveckling från Trias, Jura och Krita. Utvecklingen av de nu existerande familjerna tycks ha tagit sin början under senare delen av Krita och sedan fortsatt under Paleocen.

Efter de sista föredragen vidtog avslutningsceremonierna. Arrangörerna prisades för ett givande symposium och Dr Tomaszewski, i sin tur, framhöll att det var framför allt deltagarnas förtjänst att mötet blivit så framgångsrikt. Vi kom sedan fram till den viktiga punkten: Var skall nästa symposium hållas? Det fanns tre förslag: Leiden i Holland, St. Paul-Minneapolis i Minnesota, USA och Umeå i Sverige. Efter ett inspirerande PR-föredrag av Ralph Holzenthal för "the twin cities" i Minnesota, med fantasieggande diabilder trodde nog många att det skulle bli USA. En livlig diskussion med påföljande omröstning visade dock att de flesta ansåg att det var Sveriges tur. Med röstsiffrorna 37–13 beslöts att Umeå Universitet skall arrangera 1992 års Symposium och att University of Minnesota tar hand om mötet 1995. Professor Christian Otto tackade för förtroendet och hälsade alla närvarande välkomna till Umeå om tre år.

Kl 14.00 åkte vi från Zakopane. Sällskapet delades i två grupper. Två bussar gick tillbaka till Lodz och en till Warszawa. Vart vi skulle berodde på hur vi ordnat hemresan. Den ca 420 km långa resan till Warszawa tog sju timmar. Vi kom fram strax efter nio på kvällen. Vid stadens större hotell stannade vi för att släppa av konferensdeltagare och vi skiljdes med orden "Vi ses i Umeå!". Vi var endast två som steg av vid Hotel Grand och var sedan för första gången på en vecka helt på egen hand i Polen. Eftersom vi inte lyckats få flygbiljett till Stockholm förrän på måndag kom vi att få hela två dagar extra i Warszawa, men det är en annan historia.

Bo Gullefors

Forts från sid 16

taxa inom familjen är samlade i ett verk och den som vill spåra upp en art kan här använda sig av uppgiften om originalbeskrivningen. Katalogen kan köpas genom hänvändelse till den spanska lepidopterologföreningen SHILAP, Apartado de Correos 331, E—28080 Madrid.

Bengt Å. Bengtsson